

בבית המשפט העליון**רע"א 4729/17**

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקש: שמעון אליעזר דוד לוי

נגד

המשיבים:

1. סילביאן אברגיל ואח'
2. עו"ד יוסף שחור
3. עו"ד תומר רבינוביץ בתפקידו כנאמן לנכסי החייב יהוד
4. קבוצת שכטר אופטיקנה נדל"ן בע"מ
5. צבי אלימלך לינצר
6. עו"ד עמית פינס
7. מר אליעזר דוידזון
8. מר משולם קוסטליץ
9. מר גרשון אליעזר קורניצר

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-
 לוד (השופט י' קינר) מיום 10.5.2017 בת"א 43752-05-15

בשם המבקש: עו"ד יריב שי ישינובסקי; עו"ד רותם טל-דניאל

בשם משיבים 1: עו"ד חגי אולמן

בשם משיב 3: עו"ד גל מזרחי נחום

בשם משיבה 4: עו"ד אביעד אטינגר

בשם משיב 5: עו"ד דורון לנגה

בשם משיבים 7-8: עו"ד אליעזר דוידזון; עו"ד משולם קוסטליץ

חקיקה שאוזכרה:

[תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984: סע' 75, לפרק ט'](#)[חוק בתי המשפט \[נוסח משולב\], תשמ"ד-1984: סע' 41\(ב\)](#)[צו בתי המשפט \(סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור\), תשס"ט-2009: סע' 1\(10\)](#)

ספרות:

[א' גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי](#)

חמי בן-ננו, טל חבקין, הערעור האזרחי (מהדורה 3, 2012)

מיני-רציו :

* נדחתה בקשת רשות ערעור על החלטה של בימ"ש מחוזי במסגרתה נדחתה בקשת המבקש לסילוק על הסף של התביעה שהגישו נגדו המשיבים 1 וכן נדחתה באופן חלקי בקשתו לחייב את המשיבים 1 בגילוי מסמכים והמצאתם לעיון.

* בתי-משפט – רשות ערעור – על החלטת ביניים

* דיון אזרחי – סילוק על הסף – רשות ערעור

* דיון אזרחי – גילוי מסמכים – הכבדה

בקשת רשות ערעור על החלטה של בימ"ש מחוזי במסגרתה נדחתה בקשת המבקש לסילוק על הסף של התביעה שהגישו נגדו המשיבים 1 (להלן: קבוצת אחיסמך) וכן נדחתה באופן חלקי בקשתו לחייב את קבוצת אחיסמך בגילוי מסמכים והמצאתם לעיון.

ביהמ"ש העליון (השופט ד' מינץ) דחה את הבקשה מהטעמים הבאים :

ראשית, ביהמ"ש דוחה את הבקשה ככל שהיא נוגעת בהחלטה לדחות את בקשת המבקש לסילוק התביעה שהוגשה נגדו על הסף. מושכלות יסוד הן כי המקום להשיג על "החלטה אחרת" של הערכאה הדיונית הוא שלב הערעור על פסק הדין. החריג לכלל זה – מתן רשות ערעור – הוא במקרים בהם ביהמ"ש שוכנע שערעור במסגרת פסק הדין ולא באופן מיידי ישפיע במידה ממשית על זכויות הצדדים, או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה. הפסיקה הוסיפה כי אף מקרים בהם הערכאה המבררת טעתה טעות ברורה, או מקרים בהם מדובר בסוגיה מורכבת ונודעת חשיבות, עשויים להצדיק מתן רשות ערעור על החלטה אחרת.

ההחלטה מושא הבקשה אינה נמנית על החריגים הנ"ל. המבקש טוען שייגרם לו נזק בלתי הפיך אלמלא תינתן הרשות לערעור, אך בפועל הוא אינו מצביע על נזק שכזה. מעבר לזה, הוא לא שיכנע ולא ניסה לשכנע כי ערעור במסגרת פסק הדין ישפיע באופן ממשית על זכויות הצדדים, ואף לא הצביע על טעות ברורה של הערכאה המבררת או על סוגיה מורכבת בעלת חשיבות. אכן, קיים סיכוי מסוים שיתברר כי ההליך שהתנהל היה מיותר, אולם זהו סיכוי המתקיים כמעט בכל הליך משפטי, והוא אינו מצדיק, למעט במקרים יוצאי דופן, סטייה מהעיקרון הכללי לפיו ערעור על "החלטה אחרת" של ביהמ"ש ייעשה במסגרת ערעור על פסק דינו.

מסקנה זו מתחזקת נוכח הכלל לפיו רשות ערעור תינתן במשורה בלבד כאשר מדובר בהחלטה הדוחה בקשות לסילוק על הסף. כפי שנקבע זה מכבר, "מחיקה על הסף של תביעה היא אמצעי קיצוני הננקט רק מקום שאין אפשרות, ולו קלושה, כי התובע יזכה בסעד המבוקש, ומושכלות ראשונים הם כי אין להכריע בגורל תביעה בעודה באיבה אלא אם ברור על פניו כי אין לה כל סיכוי להתקבל". לאור תפישה זו, המגמה היא שלא להתערב בהחלטות הערכאה הדיונית הדוחות בקשות לסילוק תביעות על הסף.

באשר לבקשת רשות ערעור שעניינה בבקשת המבקש למענה על שאלונים ולגילוי ועיון במסמכים (להלן: בקשה מס' 28), ביהמ"ש סבור כי אכן ניתן לבקש רשות ערעור בעניינה של בקשה זו ואולם ביהמ"ש מוצא לדחותה.

כידוע, צו בתי המשפט (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור), התשס"ט-2009 (להלן: הצו) חוסם את דרכו של בעל הדין מלהגיש בקשות רשות ערעור בשורה של נושאים. בפרט, סעיף 1(10) לצו מתייחס לפרק ט' לתקנות סדר הדין האזרחי, שכותרתו "הודיות, שאלונים וגילוי מסמכים", וקובע כי לא תינתן רשות ערעור על החלטה לפי פרק ט' האמור, למעט "החלטה בעניין גילוי מסמך פלוני, עיון במסמכים ובעניין טענת חיסיון". בבואו לבחון האם החלטה נכללת בשלושת החריגים הנ"ל, על ביהמ"ש לעמוד על מהות הבקשה. כלומר, יש לבחון את אופי המסמכים שהתבקשו ולא רק את כותרתה או לשונה של הבקשה.

בענייננו, בקשה מס' 28, וכך גם ההחלטה לגביה, מורכבת למעשה משני חלקים: גילוי ועיון במסמכים, ומענה על שאלונים. החלק הראשון – גילוי ועיון – עניינו במסמכים ספציפיים, ביניהם דיווחים שניתנו לרשויות מס שבח על ידי קבוצת אחיסמך והסכמות שגובשו בין חבריה לבין מס שבח, תיק כינוס אחיסמך, תביעת החוב שהוגשה במסגרת פש"ר קרויזר ועוד. לפיכך, ההחלטה בחלק זה נמנית על החריגים של גילוי מסמך פלוני ועיון במסמכים, וניתן לבקש עליה רשות ערעור.

באשר לחלק השני – מענה על שאלונים – הגם שלכאורה לא מדובר באחד החריגים המנויים בסעיף 1(10) לצו, השאלונים מגלמים בתוכם בקשה לעיין במספר מסמכים ספציפיים כגון הסכמי ההתקשרות ואסמכתאות הנוגעות להעברת התשלומים בגין רכישת הזכויות בפרויקט. לפיכך, ועל אף שהמבקש ציין כי הוא מבקש מענה על שאלונים, החלטת ביהמ"ש שלא להיעתר לבקשתו להמצאת המסמכים הנזכרים בשאלונים עניינה למעשה בגילוי ועיון במסמכים ספציפיים, ועל כן גם לגביהם ניתן לבקש רשות ערעור.

אף על פי כן, לא נמצא מקום להיעתר לבקשת המבקש למתן רשות ערעור על בקשה מס' 28 לגילוי ועיון במסמכים הספציפיים. שכן, ככלל, ערכאת הערעור תתערב במשורה בשיקול דעת הערכאה הדיונית בכל הנוגע לגילוי מסמכים, ותעשה זאת רק במקרים חריגים בהם ההחלטה אינה סבירה, אינה מתחשבת בנסיבות שלפני ביהמ"ש, נוגדת את הדין או יוצרת עיוות דין. המבקש לא הצביע על כך שהמדובר בהחלטה הנמנית על המקרים החריגים המצדיקים התערבות בימ"ש זה.

למעלה מן הצורך צוין כי יש לדחות את טענות המבקש אף לגופן. רבות נכתב על החשיבות הרבה של הליכי הגילוי המוקדם, אשר נועדו לקדם את חקר האמת בהליך האזרחי באמצעות ניהול ההליך המשפטי ב"קלפים גלויים". ברם, עיקרון זה אינו עומד לבדו. יש לזכור שהליכי הגילוי המוקדם כשמם כן הם – שלב מוקדם, ועל מנת שלא ייגררו מעבר לרצוי ושלא יפגעו ביעילות הדיונית, החוק והפסיקה הטילו מגבלות על היקף תחולתם. כך, נקבע כי במסגרת בקשה לגילוי מוקדם, על ביהמ"ש לבחון את מידת הרלוונטיות של המסמכים המבוקשים להליך מחד גיסא, ואת היקף ההכבדה של הליך הגילוי על בעל הדין שמנגד מאידך גיסא.

בענייננו, ביהמ"ש המחוזי ערך איזון כנדרש בין הרלוונטיות של המסמכים למידת ההכבדה שיטילו גילוי המסמכים על קבוצת אחיסמך. איזון זה הוביל את ביהמ"ש למציאת פתרון ביניים אשר יאפשר למבקש גישה למידע מבלי להכביד על קבוצת אחיסמך יתר על המידה – העברת שלושה הסכמי התקשרות בצירוף תצהיר ובו פירוט מחירי הרכישה של כלל חבריה. יש בכך משום איזון ראוי בין העקרונות השונים הדרושים התייחסות במסגרת בחינת בקשה לגילוי מוקדם, ועל כן אין מקום להתערב בהחלטתו של ביהמ"ש.

החלטה

לפני בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט י' קינר) בת"א [43752-05-15](#) [פורסם בנבו] מיום 10.5.2017, במסגרתה נדחו בקשות המבקש, בין היתר, לסילוק תביעה שהוגשה נגדו על הסף.

בקשה זו הועברה לטיפול בעת האחרונה.

רקע עובדתי

1. במרכזו של ההליך העיקרי מחלוקת הנוגעת להסכמים שנכרתו במסגרת פרויקט לבניית יחידות דיור במקרקעין המצויים במושב אחיסמך (להלן: הפרויקט ו-המקרקעין). המקרקעין הוצעו לרכישה במסגרת מכרז שפרסמה רשות מקרקעי ישראל, בו זכה עו"ד יהושע קרויזר (להלן: קרויזר). עובר לזכייתו גיבש קרויזר את משיבים 1 לכדי קבוצת רוכשים המונה 376 חברים (להלן: קבוצת אחיסמך), והתקשר עמם בהסכמים לפיהם ירכוש עבורם חלקים מן המקרקעין בנאמנות. כמו כן, התקשר קרויזר עם המבקש בהסכם למכירת זכויות לבניית 20 יחידות דיור במקרקעין (להלן: הסכם לוי). חודשיים לאחר הסכם זה מכר המבקש זכויות שרכש מקרויזר למשיבים 7-9 ולמשיב 2, שמכר אף הוא לרוכשים אחרים, ביניהם משיב 5.

2. על מנת לעמוד בתשלומים שנדרש לשלם במסגרת זכייתו, נטל קרויזר הלוואה בסך של כ-38 מיליון ש"ח מחברת גמלא הראל נדל"ן למגורים בע"מ ושיעבד כנגדה את כל זכויותיו במקרקעין, מבלי שניתנה החרגה לשעבוד על הזכויות של הרוכשים. קרויזר לא עמד בהחזר ההלוואה וחברת גמלא פנתה לבית המשפט לפירוק בבקשה לאכיפת השעבוד המוטל על כל זכויותיו של קרויזר במקרקעין (פר"ק [31337-11-11](#); [פורסם בנבו] להלן: תיק כינוס אחיסמך). בית המשפט נעתר לבקשה והורה על מימוש השעבוד ביחס לזכויות מסוימות במקרקעין באמצעות כונס נכסים. בסופו של דבר, הזכויות אשר הותרו למימוש נמכרו למשיבה 4.

3. במסגרת תיק כינוס אחיסמך נוכח בית המשפט בקיומו של אי סדר רב בניהול הפרויקט, ועל כן הורה, נוסף למינוי כונס הנכסים, גם על מינוי נאמן מטעם בית המשפט. הנאמן הגיש לבית המשפט דו"ח ובו הסתייג מן התמורה הנמוכה בה מכר קרויזר זכויות לחלק מהרוכשים ובכללם למבקש, ובהמשך לכך הגיש יחד עם הכונס בקשה לביטול הסכם לוי. עם זאת, נקבע כי לא ניתן לברר את בקשת ביטול ההסכם בדרך של מתן הוראות בתיק כינוס הנכסים מפני שהיא מחייבת שמיעת עדויות והגשת

מספר רב של ראיות, ולפיכך יש להגיש תובענה עצמאית בעניין. בחלוף כשנתיים לאחר מתן ההחלטה האמורה הגישה קבוצת אחיסמך נגד המבקש תביעה שהיא התביעה בהליך העיקרי שבגדרו ניתנה ההחלטה מושא הבקשה שלפני, אשר במסגרתה התבקש בית המשפט להורות על ביטול הסכם לוי וההסכמים הנובעים ממנו.

בקשות המבקש בהליך העיקרי

4. במסגרת ההליך העיקרי הגיש המבקש שתי בקשות שבעניינן ניתנה ההחלטה מושא בקשת רשות הערעור שלפני. בבקשה הראשונה (להלן: בקשה מס' 28) טען המבקש כי יש לסלק על הסף את התביעה שהגישה קבוצת אחיסמך נגדו בשל היעדר יריבות והיעדר עילת תביעה. לטענתו, קבוצת אחיסמך לא הוכיחה את זכויותיה הנטענות במקרקעין וקרויזר כלל לא רכש את הזכויות במקרקעין בנאמנות עבור חבריה אלא עבור עצמו. לחלופין, טען המבקש כי יש לחייב את קבוצת אחיסמך בגילוי מסמכים הרלוונטיים להוכחת זכויות חבריה הנטענות, במענה על שני שאלונים ובעיון במסמכים הנזכרים בהם. גילוי המסמכים התייחס למסמכים כגון דיווחים שניתנו למס שבח על ידי קבוצת אחיסמך והסכמות שגובשו בין חבריה לבין מס שבח בקשר לזכויות במקרקעין; תיק כינוס אחיסמך, ובכלל זה הדו"ח שהגיש הנאמן במסגרת התיק; תביעת חוב שהגישו חברי קבוצת אחיסמך במסגרת פש"ר קרויזר ועוד. באשר לשאלונים, השאלון הראשון כלל שלוש שאלות, במסגרתן התבקשו חברי קבוצת אחיסמך, בין היתר, לדווח באיזה מועד התקשרו בהסכמים לרכישת זכויות בפרויקט, להעביר לידי המבקש העתקים של הסכמי ההתקשרות עליהם חתמו, לפרט את מועדי התשלום עבור הזכויות בפרויקט ולהעביר אסמכתאות המאששות זאת. השאלון השני הופנה באופן ספציפי לחבר ועד קבוצת אחיסמך והתייחס למעורבותו בהליך התביעה.

5. בבקשה השנייה (להלן: בקשה מס' 40) טען המבקש כי במסגרת הליך נפרד בו ניתן צו כינוס נכסים נגד קרויזר ([פש"ר 9695-09-13](#)) [פורסם בנבו] הושג ואושר הסכם פשרה בין קבוצת אחיסמך, קרויזר ומשיבה 4. על פי הסכם זה, משיבה 4 וקבוצת אחיסמך המחזיקים למשיב 3, אשר מונה למנהל מיוחד על נכסיו במסגרת ההליך האמור, כל זכות תביעה הקיימת להן כנגד צדדים שלישיים שהיו קשורים בפרויקט. לפיכך, לקבוצת אחיסמך אין זכות, סמכות או יכולת להגיש את התביעה נגדו, ועל כן יש לסלקה על הסף.

החלטת בית המשפט המחוזי

6. בית המשפט המחוזי דחה את בקשותיו של המבקש לסילוק על הסף. באשר לבקשה מס' 28, בית המשפט קבע כי טענותיו לגבי הוכחת זכויותיה של קבוצת אחיסמך ולגבי רכישת המקרקעין בנאמנות על ידי קרויזר, הן חסרות בסיס. באשר לבקשה מס' 40, נקבע כי ברור מנוסח הסכם הפשרה שהייתה כוונה ליצור הפרדה בין זכויות במקרקעין, השייכות לחברי קבוצת אחיסמך ולמשיבה 4 מבלי שלנאמן תהיה טענה לגביהן, לבין זכויות כספיות שיש לשתיים בנוגע לפרויקט או לקרויזר, אותן הן התחייבו להמחות לנאמן. מאחר ועסקינן במקרקעין, הזכויות שייכות לקבוצה ולא הומחו לנאמן.

7. עוד התייחס בית המשפט לטענתו החלופית של המבקש, על פיה יש לחייב את קבוצת אחיסמך בגילוי מסמכים, במענה על שאלונים ובהעברת המסמכים שנזכרו בהם לעיונו. באשר לבקשה לגילוי מסמכים, בית המשפט קיבל אותה באופן חלקי והורה על חשיפת מסמכים הרלוונטיים להליך בלבד, ביניהם דו"ח הנאמן בתיק כינוס אחיסמך ותביעת החוב שהוגשה במסגרת פש"ר קרויזר. באשר לשאלון הראשון, נקבע כי אין בשאלות שהוצגו בו כדי לקדם את המחלוקת בין הצדדים, זולת השאלה בדבר מועד ההתקשרות של חברי קבוצת אחיסמך עם קרויזר ובכללה הבקשה לצירוף הסכמי ההתקשרות. לפיכך, נקבע כי המבקש רשאי לקבל הסכמי התקשרות בהם מופיע מידע לגבי התמורה ששולמה עבור הזכויות במקרקעין. עם זאת, בית המשפט סבר כי המצאת מאות הסכמים ותצהירים מהווה הכבדה מיותרת על חברי קבוצת אחיסמך, ולכן קבע כי עליהם להמציא למבקש שלושה הסכמי התקשרות הכוללים תמורה ותצהיר מטעם חבר ועד קבוצת אחיסמך שבו יפורטו בטבלה מחירי הרכישה של כל אחד מחבריה. באשר לשאלון השני, בית המשפט קבע כי מרבית השאלות בו נענו באופן מספק.

טענות המבקש

8. לטענת המבקש, נפלו מספר שגיאות בהחלטת בית המשפט המחוזי אשר דחתה את בקשות מס' 28 ו-40. באשר לבקשה מס' 28, נטען כי לא היה מקום לדחות את טענותיו להיעדר זכות התביעה של חברי קבוצת אחיסמך ולכך שקרויזר לא רכש את המקרקעין בנאמנות עבורם. כמו כן, שגה בית המשפט כאשר לא חייב את קבוצת אחיסמך בהמצאת כל המסמכים שהמצאתם שנויה במחלוקת. זאת, שכן מרבית המסמכים נזכרים בכתב התביעה המתוקן, והמצאתם מתחייבת מהוראות [תקנה 75 לתקנות סדר הדין האזרחי](#), התשמ"ד-1984 (להלן: תקנות סדר הדין האזרחי), וכן מכיוון שהמסמכים כולם הכרחיים לצורך הוכחת טענות המבקש בהליך. כמו כן, שגה בית

המשפט בקבעו כי אין להמציא את הסכמי ההתקשרות עליהם חתמו חברי קבוצת אחיסמך, מפני שאין בהמצאתם כדי להכביד על קבוצת אחיסמך; מפני שעריכת המסמך החלופי תכביד יותר, ומכל מקום אין בו כדי להוות תחליף ראוי; מפני שהמדובר בהקלה שניתנה לקבוצת אחיסמך נוכח גודלה בניגוד לדין וללא הצדקה; ומפני שהכבדה לא יכולה להוות נימוק לאי המצאת מסמכים רלוונטיים להליך. באשר לבקשה מס' 40, טען המבקש כי בית המשפט שגה בפרשנות הסכם הפשרה וכי האבחנה בין הזכויות לא נטענה על ידי מי מהצדדים, ובית המשפט אינו יכול להעלותה מעצמו.

9. המבקש סבור כי בהחלטת בית המשפט המחוזי נפלה טעות משפטית אשר הוראות הדין וההלכה הפסוקה דורשים את תיקונה. אף שיקולי היעילות והשכל הישר מחייבים תיקון שגיאתו של בית המשפט המחוזי, מכיוון שהכרעה בבקשות לסילוק על הסף אינה דורשת בירור עובדתי מורכב, ולכן יש מקום לאפשר השגה על הכרעות אלה כבר כעת ולא להמתין לסיומו של הליך ארוך שיתברר בסופו כמיותר. עוד טוען המבקש כי יש ליתן לו רשות לערער מפני שהמתנה לערעור על פסק הדין תגרום לו נזק בלתי הפיך.

תמצית תגובות המשיבים

10. חברי קבוצת אחיסמך סומכים את ידיהם על החלטת בית המשפט המחוזי, וטוענים כי לא התעוררה עילה המצדיקה את התערבות בית משפט זה בהחלטה. במישור הדיוני נטען כי החלטה לסילוק על הסף היא החלטה שאין ערכאת הערעור נוהגת להתערב בה. כמו כן, בהחלטות הנוגעות לגילוי מסמכים מוקנה לערכאה הדיונית שיקול דעת רחב ואין ליתן בנקל רשות ערעור על החלטות מסוג זה. במישור המהותי כופרים חברי קבוצת אחיסמך בטענות המבקש כי לא קמה להם זכות תביעה, וכי קרויזר לא שימש כנאמן של קבוצת הרכישה לצורך רכישת הזכויות בפרויקט. לבסוף נטען כי הבקשה הוגשה בחוסר תום לב, היא רצופה טענות סרק ואינה עניינית, ועל כן דינה להידחות.

11. משיבה 4 הצטרפה לעמדת קבוצת אחיסמך. בנוסף, לעניין בקשה 28, טענה משיבה 4 כי המבקש מתעלם מהעובדה שההתקשרויות של כל חברי קבוצת אחיסמך כבר נבדקו על ידי הנאמן, והוכרע על ידו כי הם שילמו תמורה סבירה וראויה. באשר לבקשה 40 נטען כי לשון ההסכם ברורה, אומד דעת הצדדים ברור ומשתקף היטב בהסכם, ואף אין מחלוקת בין הצדדים בדבר פרשנותו.

12. מנגד, משיבים 7-8 חזרו על הטענות שהעלה המבקש. בפרט, הודגשה חשיבותו של המידע הקיים במסמכים שגילויים התבקש, הנובעת מיכולתו להוכיח או להפריך את טענות קבוצת אחיסמך. עוד נטען כי המסמכים המבוקשים כולם כבר נאספו על ידי הנאמן במסגרת הדו"ח שערך, ועל כן לא יהיה בדבר משום הכבדה על חברי קבוצת אחיסמך.

13. קרויזר, באמצעות משיב 3, ציין בתגובתו לבקשה כי הסעדים שהתבקשו במסגרת בקשת רשות הערעור אינם נוגעים אליו ולכן הוא משאיר את ההחלטה בבקשה לשיקול דעת בית המשפט. משיב 5 לא הביע עמדה בנוגע לבקשת רשות הערעור, משום שלטענתו רכש את זכויותיו בתום לב ובתמורה ועל כן אין בסעדים המבוקשים כדי להשפיע על זכויותיו.

דיון והכרעה

14. טענותיו של המבקש נוגעות כאמור להחלטת בית המשפט לדחות את בקשה מס' 40 בגדרה ביקש סילוק על הסף, וכן לדחות באופן חלקי את בקשה מס' 28, בגדרה ביקש לחייב את קבוצת אחיסמך בגילוי מסמכים והמצאתם לעיון. לאחר עיון בבקשה ובתגובות לה הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

15. תחילה באשר לבקשה כי בית משפט זה יתערב בהחלטה לדחות את בקשתו לסילוק על הסף. מושכלות יסוד הן כי המקום להשיג על "החלטה אחרת" של הערכאה הדיונית הוא שלב הערעור על פסק הדין. החריג לכלל זה – מתן רשות ערעור – הוא במקרים בהם בית המשפט שוכנע שערעור במסגרת פסק הדין ולא באופן מיידי ישפיע במידה ממשית על זכויות הצדדים, או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה (ס' 41(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984; רע"א 368/13 הרשות הפלסטינית נ' ליטבק נורד'יק, [פורסם בנבו] פסקה 9 (23.4.2013)). הפסיקה הוסיפה כי אף מקרים בהם הערכאה המבררת טעתה טעות ברורה, או מקרים בהם מדובר בסוגיה מורכבת ונודעת חשיבות, עשויים להצדיק מתן רשות ערעור על החלטה אחרת (רע"א 6992/14 חברת החשמל לישראל בע"מ נ' קיבוץ אושה, [פורסם בנבו] פסקה 12 (29.12.2014) (להלן: עניין חברת החשמל); רע"א 2387/13 איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ נ' לשכת סוכני הביטוח בישראל, [פורסם בנבו] פסקה 4 (26.12.2013)).

16. בענייננו, ניכר מבקשת רשות הערעור, התגובות לה וההליכים שנוהלו בעניין הפרויקט, כי החלטה מושא הבקשה אינה נמנית על המקרים החריגים בהם תינתן רשות ערעור. המבקש טוען שייגרם לו נזק בלתי הפיך אלמלא תינתן הרשות לערער, אך בפועל הוא אינו מצביע על נזק שכזה. מעבר לזה, הוא לא שיכנע ולא ניסה לשכנע כי ערעור במסגרת פסק הדין ישפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים, ואף לא הצביע על טעות ברורה של הערכאה המבררת או על סוגיה מורכבת בעלת חשיבות. אכן, קיים סיכוי מסוים שיתברר כי ההליך שהתנהל היה מיותר, אולם זהו סיכוי המתקיים כמעט בכל הליך משפטי, והוא אינו מצדיק, למעט במקרים יוצאי דופן, סטייה מהעיקרון הכללי לפיו ערעור על "החלטה אחרת" של בית המשפט ייעשה במסגרת ערעור על פסק דינו (עניין חברת החשמל, פסקה 13; [רע"א 2856/12](#) כהן נ' מע"צ – החברה הלאומית לדרכים בישראל בע"מ, [פורסם בנבו] פסקה 8 (20.5.2012)).

17. מסקנה זו מתחזקת נוכח הכלל לפיו רשות ערעור תינתן במשורה בלבד כאשר מדובר בהחלטה הדוחה בקשות לסילוק על הסף. כפי שנקבע זה מכבר, "מחיקה על הסף של תביעה היא אמצעי קיצוני הננקט רק מקום שאין אפשרות, ולו קלושה, כי התובע יזכה בסעד המבוקש, ומושכלות ראשוניים הם כי אין להכריע בגורל תביעה בעודה באיבה אלא אם ברור על פניו כי אין לה כל סיכוי להתקבל" ([רע"א 751/05](#) החברה הלאומית לאספקת פחם בע"מ נ' "צים" חברת השיט הישראלית בע"מ, [פורסם בנבו] פסקה 8 (1.9.2005); [רע"א 359/06](#) מועין נ' פרג', [פורסם בנבו] פסקה 3 (26.4.2006)). לאור תפישה זו, המגמה היא שלא להתערב בהחלטות הערכאה הדיונית הדוחות בקשות לסילוק תביעות על הסף ([רע"א 5630/17](#) נוואמה נ' כהן, [פורסם בנבו] פסקה 11 (27.3.2018); [רע"א 5337/17](#) כץ נ' כץ, [פורסם בנבו] פסקה 13 (31.7.2017); [רע"א 5371/11](#) בנק איגוד לישראל בע"מ נ' רד רוק הולדינגס לימיטד, [פורסם בנבו] פסקה 3 (3.8.2011); חמי בן-נון וטל [חבקין הערעור האזרחי](#) (מהדורה שלישית) 208 (2012)).

18. נוכח האמור, בקשת המבקש לרשות ערעור על החלטת בית המשפט בבקשה מס' 40 הדוחה את בקשתו לסילוק תביעת קבוצת אחיסמך על הסף, דינה להידחות.

19. באשר לבקשתו של המבקש במסגרת בקשה מס' 28, למענה על שאלונים ולגילוי ועיון במסמכים. [צו בתי המשפט \(סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור\)](#), התשס"ט-2009 (להלן: הצו) חוסם את דרכו של בעל הדין מלהגיש בקשות רשות

ערעור בשורה של נושאים. בפרט, [סעיף 1\(10\)](#) לצו מתייחס [לפרק ט'](#) לתקנות סדר הדין [האזרחי](#), שכותרתו "הודיות, שאלונים וגילוי מסמכים", וקובע כי לא תינתן רשות ערעור על החלטה לפי [פרק ט'](#) האמור, למעט "החלטה בעניין גילוי מסמך פלוני, עיון במסמכים ובעניין טענת חיסיון". חריגים אלה מייצגים תפישה לפיה ישנן החלטות דיוניות בעלות חשיבות מכריעה להליך ועלולות להתוות את תוצאתו, ואשר ערעור עליהן רק בסיומו של ההליך עלול לגרור את ניהולו מחדש. על כן, בהחלטות אלה תותר הגשת בקשת רשות ערעור אף בעיצומו של ההליך (ראו למשל: [רע"א 5161/13](#) ש.ב.א מפעלי מתכת בע"מ נ' שפרן, [פורסם בנבו] פסקה 10 (19.8.2013) (להלן: עניין ש.ב.א); [רע"א 1395/12](#) שחף ליווי פיננסי יבוא יצוא נ' עו"ד ברוך טולידאנו, [פורסם בנבו] פסקה 4 (21.3.2012) (להלן: עניין שחף); אורי [גורן סוגיות בסדר דין אזרחי](#) 247 (מהדורה שתיים-עשרה, 2015) (להלן: גורן)).

20. בבואו לבחון האם החלטה נכללת בשלושת החריגים המנויים [בסעיף 1\(10\)](#) לצו – גילוי מסמך פלוני, עיון במסמכים וחיסיון – על בית המשפט לעמוד על מהות הבקשה. כלומר, יש לבחון את אופי המסמכים שהתבקשו במסגרת הבקשה מושא ההחלטה, ולא רק את כותרתה או לשונה של הבקשה (עניין שחף, פסקאות 6-7; גורן, עמ' 247). בענייננו, בקשה מס' 28, וכך גם ההחלטה לגביה, מורכבת למעשה משני חלקים: גילוי ועיון במסמכים, ומענה על שאלונים. החלק הראשון – גילוי ועיון – עניינו במסמכים ספציפיים, ביניהם דיווחים שניתנו לרשויות מס שבח על ידי קבוצת אחיסמך והסכמות שגובשו בין חבריה לבין מס שבח, תיק כינוס אחיסמך, תביעת החוב שהוגשה במסגרת פש"ר קרויזר ועוד. לפיכך, ההחלטה בחלק זה נמנית על החריגים של גילוי מסמך פלוני ועיון במסמכים, וניתן לבקש עליה רשות ערעור. באשר לחלק השני – מענה על שאלונים – הגם שלכאורה לא מדובר באחד החריגים המנויים [בסעיף 1\(10\)](#) לצו, השאלונים מגלמים בתוכם בקשה לעיין במספר מסמכים ספציפיים כגון הסכמי ההתקשרות ואסמכתאות הנוגעות להעברת התשלומים בגין רכישת הזכויות בפרויקט. לפיכך, ועל אף שהמבקש ציין כי הוא מבקש מענה על שאלונים, החלטת בית המשפט שלא להיעתר לבקשתו להמצאת המסמכים הנזכרים בשאלונים עניינה למעשה בגילוי ועיון במסמכים ספציפיים, ועל כן גם לגביהם ניתן לבקש רשות ערעור.

אף על פי כן, לא מצאתי מקום להיעתר לבקשת המבקש למתן רשות ערעור על בקשה מס' 28 לגילוי ועיון במסמכים הספציפיים.

21. ככלל, ערכאת הערעור תתערב במשורה בשיקול דעת הערכאה הדיונית בכל הנוגע לגילוי מסמכים, ותעשה זאת רק במקרים חריגים בהם ההחלטה אינה סבירה, אינה מתחשבת בנסיבות שלפני בית המשפט, נוגדת את הדין או יוצרת עיוות דין (ראו למשל: [רע"א 7278/17](#) אושדי נ' שולמן, [פורסם בנבו] פסקה 4 (31.10.2017); [רע"א 7802/10](#) עמירם גרופ יזום והשקעות יזום והשקעות בע"מ נ' קרל אופנת גברים איכותית בע"מ, [פורסם בנבו] פסקה 19 (15.8.2012); [רע"א 624/11](#) המוטרונו הייונית קתולית נ' נח'לה, [פורסם בנבו] פסקה 5 (15.3.2011)). המבקש לא הצביע על כך שהמדובר בהחלטה הנמנית על המקרים החריגים המצדיקים התערבות בית משפט זה.

22. למעלה מן הצורך יצוין כי יש לדחות את טענות המבקש אף לגופן. רבות נכתב על החשיבות הרבה של הליכי הגילוי המוקדם, אשר נועדו לקדם את חקר האמת בהליך האזרחי באמצעות ניהול ההליך המשפטי ב"קלפים גלויים" (ראו: [רע"א 6715/05](#) מחסני ערובה נעמן בע"מ נ' איזנברג, [פורסם בנבו] פסקה 6 (1.11.2005) (להלן: עניין מחסני ערובה); [רע"א 4234/05](#) בנק המזרחי המאוחד בע"מ נ' פלץ, [פורסם בנבו] פסקה 6 (14.8.2005); [רע"א 9322/07](#) Gerber Products Company נ' חברת רנדי בע"מ, [פורסם בנבו] פסקה 7 (15.10.08)). ברם, עיקרון זה אינו עומד לבדו. יש לזכור שהליכי הגילוי המוקדם כשם כן הם – שלב מקדים, ועל מנת שלא ייגררו מעבר לרצוי ושלא יפגעו ביעילות הדיונית, החוק והפסיקה הטילו מגבלות על היקף תחולתם (עניין מחסני ערובה, פסקה 6; [רע"א 3638/03](#) ביטום תעשיות פטרוכימיות בע"מ נ' כמיפרן – ישראל בע"מ, פ"ד נח(1) 97, 100-101 (2003)). כך, נקבע כי במסגרת בקשה לגילוי מוקדם, על בית המשפט לבחון את מידת הרלוונטיות של המסמכים המבוקשים להליך מחד גיסא, ואת היקף ההכבדה של הליך הגילוי על בעל הדין שמנגד מאידך גיסא ([רע"א 7586/15](#) בן צבי נ' אלשיך, [פורסם בנבו] פסקה 13 (24.1.2016); [רע"א 8019/06](#) ידיעות אחרונות בע"מ נ' לוין, [פורסם בנבו] פסקה 19 (13.10.2009)).

23. מקריאת ההחלטה מושא בקשה זו ניכר כי בית המשפט המחוזי ערך איזון כנדרש בין הרלוונטיות של המסמכים למידת ההכבדה שיטיל גילוי המסמכים על קבוצת אחיסמך. בחינת המסמכים במסגרת בקשת הגילוי הובילה למסקנה כי חלקם רלוונטיים להליך ועל כן הורה על המצאתם, וחלקם אינם רלוונטיים להליך ועל כן דחה את הבקשה להמצאתם. בחינת המסמכים המבוקשים במסגרת השאלון הראשון הובילה את בית המשפט למסקנה כי הסכמי ההתקשרות הם המסמכים הרלוונטיים היחידים שהתבקשו במסגרת השאלון הראשון, ויחד עם זאת המצאתם עשויה להכביד הכבדה

משמעותית על קבוצת אחיסמך נוכח היקפם. האיזון בין מבחן הרלוונטיות לבין מבחן ההכבדה הוביל את בית המשפט למצוא פתרון ביניים אשר יאפשר למבקש גישה למידע מבלי להכביד על קבוצת אחיסמך יתר על המידה – העברת שלושה הסכמי התקשרות בצירוף תצהיר ובו פירוט מחירי הרכישה של כלל חבריה. יש בכך משום איזון ראוי בין העקרונות השונים הדורשים התייחסות במסגרת בחינת בקשה לגילוי מוקדם, ועל כן אין מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט.

24. אשר על כן, בקשת רשות הערעור נדחית. המבקש יישא בהוצאות כל אחד ממשיבים 1, 4 וכן 7-8 (יחדיו) בסך 7,000 ש"ח.

ניתנה היום, ח' בסיון התשע"ח (22.5.2018).

ש ו פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 17047290_N03.doc רח
מרכז מידע, טל' 077-2703333 ; אתר אינטרנט, supreme.court.gov.il

ד' מינץ 54678313-4729/17
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)